

VOXX

academiae



RIJEKA PSIHLOGIJE
OBILJEŽAVA PRVI
JUBILEJ

Psihologija
Rijekom
teče cijelo
desetljeće

str. 6. i 7.

SERGEJ DRECHSLER

JEREMY F. WALTON JEDINI
ZNAJSTVENIK IZ HRVATSKE
KOJI JE PROŠLE GODINE DOBIO
PRESTIZAN ERC PROJEKT

Nikada nije lako predvidjeti kamo nas sve znanje može odvesti

str. 2. i 3.



Za pet godina istraživanja u sklopu projekta REVENANT dr. Waltonu pripast će 1,93 milijuna eura. Osnovni je cilj projekta usporediti i suprotstaviti oblike u kojima se kolektivna sjećanja i naslijeđa carstava pojavljuju u različitim nacionalnim kontekstima. Dr. Walton je radio kao suradnik na postdoktorskom studiju u Centru za napredne studije jugoistočne Europe, a pod njegovim vodstvom REVENANT će imati sjedište na Odjelu za kulturne studije Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci

»COVID-19 PORUKE« CIKLUS OD PET
INTERDISCIPLINARNIH ZNAJSTVENIH KONFERENCIJA

Izazovi pandemije iz studentske perspektive

str. 4. i 5.



VEDRAN KARUZA



»Young Universities for the Future of Europe« - najbolje ocijenjena EU mreža sveučilišta: Sveučilište u Maastrichtu, Sveučilište Carlos III u Madridu, Sveučilište u Antverpenu, Sveučilište u Birmenu, Sveučilište na Cipru, Sveučilište Istočne Finske, Sveučilište u Essexu, Sveučilište »Tor Vergata« Rim, Europski poduzetnici CMA, PWD, Kiron Otvoreno Visoko Obrazovanje, Sveučilište »Nicolaus Copernicus« Torun, Adecco Grupa Francuska, Obrazovna Usluga Testiranja Global, Sveučilište u Rijeci

»COVID-19 PORUKE« CIKIUS OD PET INTERDISCIPLINARNIH ZNANSTVENIH KONFERENCIJA

Izazovi pandemije iz st

Pet znanstvenih konferencija »COVID-19 UNIRI poruke« Sveučilišta u Rijeci i Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti – Zavoda za biomedicinske znanosti u Rijeci okončane su skupom koji je bio posvećen studentima i njihovim problemima u doba pandemije. Ideja cijelog ciklusa bila je doprinijeti razmjerni ideja s ciljem uspješnijeg suočavanja s izazovima pandemije COVID-19 i naglasiti posvećenost Sveučilišta svojoj javnoj misiji društvene odgovornosti

More ideas

More ideja

Ingriđ ŠESTAN KUČIĆ

Posljednja u ciklusu od pet znanstvenih konferencija »COVID-19 UNIRI poruke« Sveučilišta u Rijeci i Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti – Zavoda za biomedicinske znanosti u Rijeci

bila je posvećena studentima. Pod nazivom »COVID-19 iz studentske perspektive« znanstvenici i studenti progovorili su o svim problemima koji su kriza i pandemija donijeli. S obzirom da pandemija ima različite aspekte i pogađa cijelo društvo to je bio i poticaj za organizaciju ciklusa interdisciplinarnih

međunarodnih skupova. Nakon završetka ciklusa, Sveučilište u Rijeci izradit će dokument pod nazivom COVID-19 UNIRI poruke, koji će sadržavati zaključke o smjeru i potrebi daljnjih znanstvenih istraživanja i društvenih djelovanja. Time Sveučilište u Rijeci, uz podršku Hrvatske akademije

znanosti i umjetnosti – Zavoda za biomedicinske znanosti u Rijeci, želi doprinijeti razmjerni ideja s ciljem uspješnijeg suočavanja s izazovima pandemije koronavirusa COVID-19 i naglasiti posvećenost Sveučilišta svojoj javnoj misiji društvene odgovornosti.

Gledano iz studentske perspektive pandemija nije uzrokovala samo nagli prijelaz na online nastavu, već je uzrokovala i cijeli niz drugih problema u svakodnevnom životu s kojima nikad ranije nisu bili suočeni. Fakulteti preko noći više nisu bili mjesto susreta, a izoliranost i online nastava mnogima su teško pali.



U online nastavu očitovali su se, i još naglasili, svi problemi koji postoje i u nastavi uživo

prof. dr. Blaženka Divjak



Neizmjerno je važno osigurati ravno-pravno sudjelovanje studenata, nastavnika i uprave u procesu odlučivanja

Sven Sušanj



Važno je da su studentski predstavnici od početka pandemije uključeni u donošenje odluka i u pripremi za novu akademsku godinu

Leopold Mandić

PROF. DR. BLAŽENKA DIVJAK, FAKULTET ORGANIZACIJE I INFORMATIKE, UNIZG

SUSTAVI KOJI SU »FIT« BOLJE SE NOSE S KRIZNIM SITUACIJAMA

Sveučilišta trebaju biti otvorena jer sam tako mogu biti svjetionici znanja i etičkog djelovanja u društvu. Ako se autonomija sveučilišta i zajedništvo studenata i nastavnika/istraživača iskoristi za sukreaciju rješenja za izlaze iz kriza, otkaraju se i prilike za razvoj. Sveučilišta su, kao i škole, kod prelaska na nastavu na daljinu napravile nužne prilagodbe, ali nakon toga se trebalo bolje pripremiti za ovu akademsku i školsku godinu. Oni koji su sada nepripremljeni više nemaju izgovora kao na početku pandemije u ožujku 2020. U online nastavu očitovali su se, i još naglasili, svi problemi koji postoje i u nastavi uživo. Na primjer nastava je često dosadna, studenti nisu motivirani, ECTS bodovi nisu prikladni, ispituju se činjenice koje se nađu jednim klikom miša, a studentima se često ne daje prilika za samostalno istraživačko učenje i usvajanje kompetencija koje su nužna za kreativnu i plodonosan život i rad u 21. stoljeću, u vrijeme 4. industrijske revolucije. Prilika je sada da se ti problemi stave u prvi plan i krenu sustavno rješavati jer se oni teže rješavaju nego nedostatak digitalnih vještina koje su nužne, ali nisu čarobni štapić za uspješno suočavanje s izazovima.



U kriznoj situaciji bolje su se snašli oni fakulteti, sveučilišta i sustavi koji su i inače bili u pokretu, mijenjali se, reformirali i bili »fit«. Spremnost na promjene osigurava otpornost na krize i izazove. Kvalitetna komunikacija i transparentnost su nužne. Nakon prvog udara pandemije na sustave obrazovanja, koji je bio iznenađan i nije postojao jedan najbolji odgovor, do sada smo trebali napraviti planove, scenarije, kriterije i javno ih objaviti tako da je jasno koje su nam opcije i što je čija odgovornost. Situacija u kojoj smo sada

gurava otpornost na krize i izazove. Kvalitetna komunikacija i transparentnost su nužne. Nakon prvog udara pandemije na sustave obrazovanja, koji je bio iznenađan i nije postojao jedan najbolji odgovor, do sada smo trebali napraviti planove, scenarije, kriterije i javno ih objaviti tako da je jasno koje su nam opcije i što je čija odgovornost. Situacija u kojoj smo sada u kojoj imamo dojam da se stvari razvijaju stihijski i bez plana, a mi je uvode bez analiza i kriterija, uzokružuje dodatnu frustraciju i otpor mjerama.

Ona sveučilišta i fakulteti koji imaju svijest o svojem razvoju i preuzimaju odgovornost za njega, pripremaju planove, analiziraju naučno iskoristiće prilike da se bolje pozicioniraju u odnosu na druge, ali i da pruže prilike svojim studentima i nastavnicima da budu hrabri u inovacijama. Akademski integritet (čestitost) i sloboda su potpuna suprotnost klijentelizmu, sinkuri i zaostalosti. U tom procesu promjena u kojima se traže prilike za razvoj, a ne samo izgovor zašto se nešto ne može suštinski promijeniti, studenti su prirodni i nezabližni partneri. Oestiam Sveučilištu u Rijeci na hrabrosti i vođenju koje teži boljim uvjetima studiranja za sve studente i istraživanja za sve znanstvenike, ali i služenju zajednici i društvu u cjelini.

SVEN SUŠANJ, STUDENTSKI PRAVOBRANITELJ SZ UNIRI

PANDEMIA MORA POSLUŽITI KAO POUKA KAKO ORGANIZIRATI I UPRAVLJATI SVEUČILIŠTIMA

Pandemija koronavirusa zorno je pokazala koliko je sustav obrazovanja ranjiv na iznenadne događaje. U roku od nekoliko tjedana škole i sveučilišta morali su prilagoditi način izvođenja nastave online okruženju, osmisliti nove načine poučavanja i provjeriti znanja učenika i studenata te osigurati da kvaliteta nastave ostane približno na istoj razini kao i prije početka pandemije. U takvim se nezapamćenim okolnostima otvorena i učestala komunikacija između studenata, nastavnika i uprava fakulteta i Sveučilišta pokazala ključnom za ostvarenje tih ciljeva.



Naše je Sveučilište ponudilo nekoliko svijetlih primjera kako se suradnjom svih uključenih u obrazovni proces može postići učinkovit i relativno bezbolan prijelaz na online nastavu. Prije svega, Uprava Sveučilišta od samoga početka uključila je Studentski zbor Sveučilišta u Rijeci u proces donošenja odluka. Rektorica je redovito obavljala Studenatski zbor na njegovim sjednicama o svim zbivanjima vezanima uz koronavirus te je komunikacija između studenatskih predstavnika i Uprave Sveučilišta bila otvorena i učinkovita. Međutim, isto je bilo potrebno i na razini sastavnica Sveučilišta. Pravni fakultet u Rijeci poveo je primjerom, organizirajući

redovite otvorene online sastanke studenata i predkana za nastavu na kojima su svi zainteresirani studenti mogli postavljati pitanja, ukazivati na probleme koji su se pojavljivali u praksi i predlagati rješenja. Iznimno je važno pokazala i komunikacija između studenatskih predstavnika i šire studentske populacije. Provođenjem anketa o zadovoljstvu online nastavom na razini Sveučilišta i nekih sastavnica, Studenatski su zborovi pokušali pribaviti ključne informacije od studenata o problemima s kojima su se suočavali u novom online okruženju. Konkretno, ova pandemija mora nam poslužiti kao pouka kako organizirati i upravljati našim sveučilištima i fakultetima. Neizmjerno je važno osigurati ravno-pravno sudjelovanje studenata, nastavnika i uprave u procesu odlučivanja te brzu, jednostavnu i pravovremenu razmjenu informacija između svih zainteresiranih strana. Jedino na taj način možemo oživiti ideje istinske sveučilišne autonomije, demokratskog upravljanja i slobode koja mora vladati u znanosti i visokom obrazovanju.

LEOPOLD MANDIĆ, PREDSDJEDNIK SZ UNIRI

PREDNOSTI I MANE UČENJA NA DALJINU

Uspoređujući iskustvo studiranja u »normalnim« okolnostima i okolnostima pandemije možemo zaključiti kako postoje i mane učenja na daljinu. Jedna od prednosti online nastave sigurno je lakši pristup predavanjima i komoditet s obzirom na to da, uštvani, iz udobnosti vlastitog doma pristupate predavanjima. Također, jedna od prednosti je i što možete lakše upisati i slušati kolegije na drugim sastavnicama ili drugim Sveučilištima (primjer YUFE mreže) koji se također izvode u online okruženju. Kada razmišljamo o nedostacima online nastave, sigurno nam ponajviše nedostaje onaj socijalni kontakt i druženja s kolegama i kolegicama i profesorima, a što se tiče same kvalitete predavanja, neke

stvari je lakše naučiti kroz klasična predavanja koja uključuju neposredni kontakt s profesorom, odnosno profesorom.

Hibridni model izvođenja nastave koji je trenutno aktualan na našem Sveučilištu primarno omogućava da se sve studentske obaveze izvršavaju u skladu s epidemiološkim mjerama i preporukama, a pritom se ne dovodi u pitanje ostvarivanje ishoda učenja. Nama je važno da su studentima uključeni u donošenje odluka i u pripremi za novu akademsku godinu i sve ono što nam ona donosi. Uvijek postoji



mjesto za poboljšanje, ali moramo biti svjesni da je za sve nas ovo neobičan i izazovan period i izrazito je važno da budemo fleksibilni i puni razumijevanja jedni za druge. Izrazito je važno da i dalje ostanemo odgovorni i pazimo na sebe i ljude kojima smo okruženi. Iskreno se nadamo da će se situacija što prije »unormaliti« i da ćemo se moći svi zajedno vratiti onim svakodnevnim ritualima koji su sada u drugom planu, a do tada jednostavno moramo izdržati i prilagoditi se okolnostima.

PEREENCIJA OKONČAN SKUPOM POSVEĆENOM STUDENTIMA

Studentstke perspektive

IVANKA ŽIVČIĆ-BEČIRIJEVIĆ, VODITELJICA ŠVEUČILIŠNOG SAVJETOVALIŠNOG CENTRA UNIRI RANO PREPOZNAVANJE PSIHIČKIH TEŠKOĆA PRIORITET SVAKOG SUVREMENOG ŠVEUČILIŠTA

Iznenadno izbijanje i naglo širenje pandemije COVID-19 odrazilo se na živote ljudi kao niti jedno ranije iskustvo prije toga, a brojna istraživanja provedena širom svijeta upućuju na niz negativnih psiholoških posljedica, prvenstveno u vidu povećanja simptoma anksioznosti, stresa i depresije. Rezultati istraživanja kojeg smo proveli na Sveučilištu u Rijeci u proljeće prošle godine govore da su studenti bili prilično uznemireni tijekom lockdowna, a 35 posto njih navodi pogoršanje svojeg psihičkog stanja. Najvećim izvorom stresa studenti su procijenili posljedice izolacije, nešto manjim akademske teškoće i mogućnost zaraze koronavirusom. Premda je većina studenata redovito izvršavala svoje obaveze na studiju, velik broj njih imao je teškoće u koncentraciji za učenje i rad na daljinu. U usporedbi s rezultatima naših studenata provedenog prije nekoliko godina, uočen je povećan broj onih s visokim i ekstremnim rezultatima na skali anksioznosti i depresivnosti (20 posto). Intenzivniji stres i izraženiji simptomi primijećeni su kod studenata koji su zbog studija preselili i odvojili od obitelji. Većina se njih tijekom lockdowna vratila svojim kućama, gdje često nisu imali zadovoljavajuće uvjete za rad. Zalili su se na osamljenosti, nedostatak privatnosti, nezmysivnost u vezi budućnosti, a nedostajali su im prijatelji i svakodnevene aktivnosti kojima su se uobičajeno bavili. Premda su se tijekom lockdowna studenti osjećali relativno sigurno pa je



opasnost od zaraze predstavljala manji izvor stresa, socijalna se izolacija negativno odrazila na njihovo emocionalno i akademsko funkcioniranje. Čak 12,7 posto studenata navodilo je suicidalne misli, što je značajno više u usporedbi s našim ranijim podacima (oko 7 posto). Gotovo trećina ispitanih studenata razmišljala je o traženju stručne psihološke pomoći, ali ih je samo 5 posto zaista potražilo, premda im je bila dostupna. S obzirom na dugotrajnost pandemije i mjere koje se poduzimaju s ciljem sprečavanja njezinoj širenja, realno je očekivati porast simptoma različitih psihičkih poremećaja. Nažalost, preliminarni rezultati novog ispitivanja provedenog na Sveučilištu u Rijeci u jesen 2020. godine upravo potvrđuju daljnji trend porasta depresivnosti i anksioznosti kod studenata, što je u skladu s nalazima istraživanja provedenih na brojnim sveučilištima diljem svijeta. Ovi podaci ističu potrebu za osvješćavanjem problema mentalnog zdravlja studenata budući da prisutnost ranih psihičkih smetnji značajno određuje kasnije ishode mentalnog zdravlja kao i radnu produktivnost. Rano prepoznavanje psihičkih teškoća i rane intervencije postaju prioritet svakog suvremenog sveučilišta, pri čemu se ističe potreba za proaktivnim djelovanjem i destigmatizacijom. Sveučilišni savjetovanišni centar Sveučilišta u Rijeci već niz godina pruža kontinuiranu, organiziranu i institucionalnu podršku studentima.

TEA DIMNJAŠEVIĆ, RANJIA PREDSEDNICA SZ UNIRI KAKO JE NEMOGUĆE POSTALO MOGUĆE: ONLINE STUDENTSKI IZBORI

Zadnja godina obilježena je COVID-19 pandemijom i gotovo ne postoji dio života koji se nije promijenio uslijed pojave danas često spominjanog virusa. Studentski život promijenio se iz temelja, a obrazovanje koje smo poznavali do prošle godine sada je poprimalo sasvim novi oblik online nastave. Iako je bilo nemoguće predvidjeti što nas sve očekuje u narednim mjesecima novonastalih okolnosti, bilo je važno osvijestiti studente i sve druge članove akademske zajednice na očekivane promjene i prilagodbe koje su bile djelomično nepoznate, a ovisile su o razvoju cjelokupne epidemiološke situacije. Studenti i studentice Sveučilišta u Rijeci od početka pandemije uključili su se u brojne volonterske aktivnosti, ali su i preuzeli inicijativu u prilogući »novom normalnom«. Iako najčešće ovu pandemiju povezuje s negativnim psihološkim posljedicama i ograničenjima kojih se moramo pridržavati, ona nam je otvorila i neke nove mogućnosti, a posebno u pogledu digitalizacije i rješavanja tekućih poslova na daljinu. Studentski zbor Sveučilišta u Rijeci i ovaj put je preuzeo inicijativu i organizirao redovne studentske izbore za više od 300 studentskih predstavnika u online obliku. Uz veliku pomoć i potporu Uprave Sveučilišta i Sveučilišnog računarskog centra (SRCE), studenti Sveučilišta u Rijeci prvi su u Republici Hrvatskoj imali



priliku sudjelovati u online izborima. Izbori su provedeni transparentno i na visokoj sigurnosnoj razini, a ono što je najvažnije je to da su izborima mogli pristupiti svi studenti i studentice Sveučilišta. Ovakav način provođenja izbora dobro je prihvaćen od strane kolega i kolegica, a posebno jer su aplikaciji za izbore mogli pristupiti s bilo kojeg uređaja s internetskom vezom, a uz pomoć svog AAI identiteta (autentifikacijska i autorizacijska infrastruktura sustava znanosti i visokog obrazovanja u Republici Hrvatskoj). Gledajući na pandemiju iz studentske perspektive ona je doista promijenila iz temelja koncept obrazovanja i studentskog života, ali još jednom se pokazalo da su studenti i studentice spremni na izazove koji su stavljeni pred njih. Otvorena, pravovremena i iskrena komunikacija Sveučilišta i studenata pokazala se ključnom u ovim okolnostima, a važno je naglasiti da i ovu pandemiju moramo iskoristiti na najbolji mogući način za daljnji rast i unapređenje svih segmenata studentskog standarda i života. Drago nam je što je naše Sveučilište još jednom prepoznalo koliko je važno razgovarati i raspravljati o aktualnim događajima, a posebno o pandemiji i svim posljedicama i promjenama koje je uzrokovala, ne samo u studentskom životu, već i puno šire.

LUKA DELJAK, ČLAN SKUPŠTINE SZ UNIRI PROŠLE GODINE ONLINE NASTAVI OČJENA DOBAR

Nedugo nakon nastupa epidemije u Hrvatskoj, na Sveučilištu u Rijeci učinjen je prijelaz na online nastavu s ciljem sprječavanja potencijalnog prijenosa zaraze među studentima. Nagli prijelaz s tradicionalnog, kontaktnog studiranja, na online nastavu pokazao se kao veliki izazov i trebalo je dokazati da se s njime možemo adekvatno nositi. Studentski zbor Sveučilišta u Rijeci odlučio je provesti anketu širom Sveučilišta s ciljem određivanja zadovoljstva studenata načinom na koji su se njihovi fakulteti, odnosno voditelji kolegija i nastavnici, prilagodili novonastaloj situaciji. Anketu koju smo proveli u travnju 2020. obuhvatila je više od 2.700 studenata kroz 15 sveučilišnih sastavnica - fakulteta i odjela. Upritik se sastojao od 25 pitanja zatvorenog tipa (izjava) s kojima su studenti na ljestvici od 1 do 5 mogli izraziti svoje slaganje, odnosno neslaganje. Sudionicima je također omogućeno da kroz 3 pitanja otvorenog tipa izraze svoja razmišljanja i brige te da ponude kritike i komentare. Nakon analize rezultata, utvrdili smo da je prosječna ocjena na razini Sveučilišta dobar (3). Ta ocjena

na ukazuje da nikome tada ni u primisli nije bilo da bi situacija mogla eskalirati kao što je, pa je pripremljenost u prvim tjednima bila nezadovoljavajuća. Ono što je studente tada najviše brinulo je visoki stupanj nesigurnosti oko onoga što će se od njih očekivati, kako će se polagati ispiti, kako će se nadoknaditi izgubljena praktična nastava te kako će akademska godina uopće završiti. S obzirom na to da je ovo istraživanje provedeno nakon prva 2 tjedna online nastave, opravdano bi bilo danas provesti novo istraživanje kako bismo procijenili napredak u kvaliteti od tada do danas. Za očekivati bi bilo mnogo bolju ocjenu, s obzirom na to da su se brojni nastavnici u potpunosti prilagodili okolnostima te se nastava redovito održava, a informacije o Izvođenju kolegija, polaganju ispita i ostalog su pravovremene. Uo, bez obzira na neđaće koje su tada zadesele sveučilišnu zajednicu, studenti su iskoristili smanjeno radno i nastavno opterećenje u početima epidemije za dobru svrhu. Hrvatski studentski zbor je u to vri-



je me pokrenuto nacionalnu inicijativu izrade 3D tiskanih vizira za zaštitu medicinskog osoblja pod nazivom »#Ostani Doma, #Studenti Pomazu«, kojim se od samog početka priključio Studentski zbor Sveučilišta u Rijeci. Studenti i dobri ljudi - volonteri diljem Hrvatske, bili su prvi koji su udružili snage kako bi zdravstveno osoblje opskrbili zaštitnom opremom koja je tada bila količinski nedostatna, a sve s ciljem borbe protiv virusa i njihove zaštite. U mjesec i pol dana izrađeno je gotovo 12 tisuća vizira, od kojih je 1.100 izrađeno na Sveučilištu u Rijeci, na što smo bili posebno ponosni. Našim vizirima opskrbili smo više od 20, što zdravstvenih, što socijalnih ustanova u Primorsko-goranskoj županiji, a posebno nas je veselio što su svi našim vizirima bili jako zadovoljni.

Gledajući na pandemiju iz studentske perspektive, ona je doista promijenila iz temelja koncept obrazovanja i studentskog života

Tea Dimnjašević



Nagli prijelaz s tradicionalnog studiranja na online nastavu pokazao se kao veliki izazov

Luka Deljak

More ideja ~ More ideas